

Ontwerpbesluit Zwin & Kievittepolder

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op artikel 3, eerste lid, en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2008/23/EG van 12 november 2007 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, van een eerste bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 12);

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Zwin & Kievittepolder**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H1140 Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
 - H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende planten
 - H1320 Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*)
 - H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)
 - H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")
 - H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
 - H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire soorten zijn met een sterretje (*) aangeduid:
 - H1014 Nauwe korfslak
 - H1166 Kamsalamander

Artikel 2

Het besluit tot aanwijzing van het gebied Nederlandse Zwingebied als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) van 11 oktober 1996 (DN. 965400; Stcrt. 1996, nr. 202) wordt als volgt gewijzigd:

- a. het aangewezen gebied wordt op de in paragraaf 3.3 van de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit beschreven wijze gewijzigd;
- b. de Nota van toelichting wordt ingetrokken en vervangen door de Nota van toelichting, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, van dit besluit;
- c. de in de aanhef bedoelde speciale beschermingszone geldt als te zijn aangewezen voor de volgende vogelsoort, welke wordt beschermd op grond van artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 79/409/EEG:
A026 Kleine zilverreiger
- d. de kaart voor zover van toepassing op het in de aanhef genoemde besluit wordt ingetrokken.

Artikel 3

1. Dit besluit gaat vergezeld van een Nota van toelichting inclusief bijlagen en een kaart.
2. De in de artikelen 1 en 2 genoemde speciale beschermingszones vormen samen het Natura 2000-gebied **Zwin & Kievittepolder**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de Nota van toelichting.

Artikel 4

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in de onderstaande vestigingen van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

- Vestiging Noord: Cascadeplein 6, 9726 AD GRONINGEN;
- Vestiging Oost: Verzetslaan 30, 7411 HX DEVENTER;
- Vestiging West: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT;
- Vestiging Zuid: Keizersgracht 5, 5611 GB EINDHOVEN.

De terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen van de betreffende gemeente(n), in de kantoren van de waterschappen waaronder het gebied valt en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natura2000> en het zal bovendien worden bekendgemaakt in dag-, nieuws- en huis-aan-huisbladen.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura 2000-gebied Zwin & Kievittepolder waarin opgenomen:

Nota van toelichting bij de aanwijzing van Zwin & Kievittepolder als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn, alsmede Nota van toelichting bij de wijziging van het besluit DN. 965400 tot aanwijzing van Nederlandse Zwingegebied als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1. INLEIDING

Met dit besluit wordt het gebied Zwin & Kievittepolder aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Tevens wordt met dit besluit het besluit tot de aanwijzing van Nederlandse Zwingegebied als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, inclusief de daarbij behorende Nota van toelichting, gewijzigd. Het betreft verder de vorming van het Natura 2000-gebied Zwin & Kievittepolder, hetgeen gebeurt door aan dit besluit instandhoudingsdoelstellingen toe te voegen.

In artikel 1 van het besluit staat de naam van het gebied en worden de habitattypen en soorten opgesomd, waarvoor het gebied is aangewezen.

Artikel 2 van het besluit vermeldt de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het eerder genomen besluit tot aanwijzing van het gebied onder de Vogelrichtlijn. Zo wordt de Nota van toelichting, behorende bij het bestaande Vogelrichtlijnbesluit, geheel of nagenoeg geheel ingetrokken en zover noodzakelijk vervangen door deze Nota van toelichting. Alleen de toelichting op de criteria die voor de aanwijzing van het gebied zijn gebruikt, wordt niet ingetrokken en zal in een appendix aan deze Nota worden gehecht. Daarnaast worden de vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied van belang is en waarvoor het wordt geacht te zijn aangewezen.

In artikel 3 van het besluit wordt de term Natura 2000-gebied geïntroduceerd en wordt bepaald dat er voor het gebied een bepaalde instandhoudingsdoelstelling verwezenlijkt dient te worden. Deze doelstelling heeft zowel betrekking op de in artikel 1 opgesomde habitattypen en habitatsoorten als op de in artikel 2 opgesomde vogelsoorten. De vogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, zijn geselecteerd aan de hand van de criteria die destijds zijn gebruikt bij de aanwijzing van de Vogelrichtlijngebieden in 2000. Beide aanwijzingen tezamen vormen het Natura 2000-gebied Zwin & Kievittepolder, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen. De instandhoudingsdoelstellingen staan in de Nota van toelichting.

Artikel 4 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van toelichting worden de aanwijzingen op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn kort toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld of die zijn doorgevoerd nadat het gebied als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende kaart toegelicht.

In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en (vogel)soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent en worden de eventueel doorgevoerde wijzigingen van een toelichting voorzien.

Een belangrijk onderdeel van de Nota van toelichting is de opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen in hoofdstuk 5. Allereerst worden de algemene doelstellingen geformuleerd en vervolgens staan de instandhoudingsdoelstellingen van de in het gebied aanwezige habitattypen en soorten vermeld. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen. Daarvoor worden de termen ‘behoud’, ‘uitbreiding’ of ‘verbetering’ gebruikt. Voor een habitatype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitatype altijd in de vorm van ‘behoud’ of ‘uitbreiding’ van oppervlakte en van ‘behoud’ of ‘verbetering’ van kwaliteit wordt gegeven. Voor soorten is het leefgebied bepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort is altijd in de vorm van ‘behoud’ of ‘uitbreiding’ van omvang leefgebied en van ‘behoud’ of ‘verbetering van kwaliteit van leefgebied.

Daarnaast zijn aan de Nota van toelichting twee bijlagen toegevoegd. Ook de bijlagen maken integraal onderdeel uit van het besluit. Bijlage A (voor zover van toepassing) laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Bijlage B omvat een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de kwalificatie als speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrictlijn en van de toedeling van de instandhoudingsdoelstellingen.

2. AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Zwin & Kievittepolder aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn (verder aangeduid als “Habitatrictlijngebied”). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam “Zwin” en onder nummer NL3000027 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is onder meer aangewezen voor één prioritair habitatype in de zin van artikel 1 van de Habitatrictlijn.

Het gebied is op 11 oktober 1996 (DN. 965400) onder de naam “Nederlandse Zwingebied” ook aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (verder aangeduid als “Vogelrichtlijngebied”). Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL3009018. Het bestaande Vogelrichtlijnbesluit DN. 965400 is door middel van dit besluit gewijzigd. Uit het Vogelrichtlijnbesluit overgenomen tekstdelen zijn in deze Nota van toelichting cursief gezet¹.

Met betrekking tot het Vogelrichtlijngebied kan er in dit besluit naast mogelijke grenswijzigingen ook een wijziging plaatsvinden bij de vogelsoorten, waarvoor dit gebied destijds is aangewezen. Deze eventuele wijzigingen worden toegelicht in hoofdstuk 4 en bijlage B. In dit besluit worden alle vogelsoorten opgesomd waarvoor het gebied wordt geacht te zijn aangewezen.

¹ De afkorting sbz (“speciale beschermingszone”) en de aanduiding “beschermingszone” zijn hierin vervangen door de term “Vogelrichtlijngebied”

Het Natura 2000-gebied Zwin & Kievittepolder (landelijk gebiedsnummer 123) omvat derhalve het Vogelrichtlijngebied Nederlandse Zwingebied en het Habitatrictlijngebied Zwin & Kievittepolder.

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006). Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008). Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen.

Het Natura 2000-gebied Zwin & Kievittepolder ligt in de provincie Zeeland en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Sluis en Vlissingen.

2.1 Beschermd natuurmonumenten

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt van rechtswege de status van het hieronder aangegeven natuurmonument².

Het beschermd natuurmonument Kievittepolder is aangewezen op 6 januari 1975 (NLB-16021; Stcrt. 1975, nr. 5).

Op grond van de wet heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura 2000-gebied waarop de aanwijzing als natuurmonument van toepassing was, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals deze waren vastgelegd in het vervallen besluit (zie verder hoofdstuk 5). De gebieden, die in het verleden als natuurmonument zijn aangewezen, zijn op de bijgevoegde kaarten ook als zodanig te herkennen.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het Zwin is een sluftergebied dat voor ongeveer een derde deel in Nederland ligt; het grootste deel ligt in België. Het gebied is een restant van een voormalige, thans verzande en deels ingepolderde open zeearm naar Brugge. Het restant van deze zeearm, waarin zich schorren hebben gevormd, loopt van het strand en jonge duinen tot aan met struweel begroeide duinen, overgaand in een in 1872 aangelegde zeedijk. Het Zwin is één van de weinige gebieden in Zeeland met een zandig schor met krekens en bijbehorende vegetatie. Via de kunstmatig opengehouden getijdegeul staat het gebied in open verbinding met de Noordzee.

De aangrenzende poldergebieden die in de begrenzing zijn opgenomen bestaan uit reliëfvrije vochtige graslanden, gekenmerkt door zout-zoet gradiënten. De bodem varieert van zandig (Zwinweide) tot kleiig (Oudelandsche Polder). De Kievittepolder heeft het karakter van een zandige inlaag en is deels met struweel begroeid.

² De oude wet kende zowel staatsnatuurmonumenten als beschermde natuurmonumenten. Dit verschil is in de huidige wet komen te vervallen.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Zwin & Kievittepolder behoort tot het Natura 2000-landschap 'Noordzee, Waddenzee en Delta'.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Zwin & Kievittepolder is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie paragraaf 4.4). Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.³

De grenzen van Vogelrichtlijngebieden worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige bijlage I-soorten, en/of trekkende watervogels, en/of overige trekkende vogels ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van landschapsecologische eenheden en de biotoop-eisen van de betrokken vogelsoorten.

Zwin & Kievittepolder is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Het Zwin bestaat uit een grensoverschrijdend sluftergebied, waarvan het grootste deel op Belgisch grondgebied is gelegen. Het gebied omvat naast het Nederlandse deel van het Zwin een deel van de aangrenzende dijken, kustduinen en Noordzeestrand. Tezamen vormt dit het leefgebied van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4.1) en tevens fungeert als broed-, overwinteringsgebied en/of rustplaats in de trekzone van andere vogelsoorten (art. 4.2).

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat een in landschappelijk- en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat in samenhang met het Vogelrichtlijngebied Westerschelde & Saefthinge en het Belgische deel van het Zwin voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Zwin & Kievittepolder is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Het Natura 2000-gebied bestaat uit het Vogelrichtlijngebied Nederlandse Zwingebied (zoals aangewezen in 1994), het Habitatrichtlijngebied Zwin en het beschermd natuurmonument Kievittepolder. Het Natura 2000-gebied omvat de deelgebieden Het Zwin, Zwinweide (ten zuiden van de Internationale Weg), Kievittepolder en Oudelandspolder.

Op de kaart is ter informatie ook de begrenzing van aangrenzende delen van de Vlaamse gebieden weergegeven: Habitatrichtlijngebied "Duingebieden inclusief IJzermond en Zwin" (EU-gebiedscode BE2500001), Habitatrichtlijngebied "Polders" (BE2500001) en Vogelrichtlijngebied "Het Zwin" (BE2501033). Dit betreft de globale begrenzing van het Vogelrichtlijngebied zoals aangewezen in 1988 en van de Habitatrichtlijngebieden zoals opgenomen op de communautaire lijst van 12 november 2007 (zie ook paragraaf 3.4).

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied en/of het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op enkele technische punten aangepast:

³ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25.

- Bebouwing die reeds tekstueel was geëxclaveerd, is zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht. Dit betreft percelen waar volgens de topografische kaart of op grond van luchtfoto's bebouwing aanwezig is en die verder bestaan uit tuinen of erven die behoren bij het betreffende bebouwde perceel.
- Voor verharde wegen geldt exclavering uitsluitend voor wegen die langs de grens van het gebied lopen (met uitzondering van de Internationale Weg die de deelgebieden Het Zwin en Zwinweide scheidt).
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Aan de oostzijde van de Kievittepolder is de begrenzing gelijkgetrokken met die van het beschermd natuurmonument.
- De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied is aan de westzijde gelijkgetrokken met de rijksgrens (en het Vogelrichtlijngebied).

Overige wijzigingen groter dan 1 ha worden toegelicht in de volgende alinea's.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is verder aangepast:

- Aan de noordzijde van de Kievittepolder is de grens op de duinvoet gelegd en daarmee gelijkgetrokken met het beschermd natuurmonument (+ 1,7 ha).
- Aan de zeezijde is de grens gelegd op de huidige laagwaterlijn (+ 1,0 ha).
- Westelijk van het Zomerdorp Het Zwin is de grens naar de westkant van het dijkpad verschoven (- 1,2 ha) omdat er geen relevante waarden voorkomen en dit een duidelijker grens vormt.
- Ten zuiden van het Zomerdorp is de grens op buitendijkvoet gelegd omdat het dijktaalud geen betekenis heeft voor de instandhouding van het gebied (- 1,2 ha).
- Het gebied is uitgebreid met de Zwinweide (8,6 ha, wel Vogelrichtlijngebied) wegens het voorkomen van habitatype Schorren en zilte graslanden (H1330).

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is verder aangepast:

- Aan zeezijde is de grens gelijkgetrokken met die van het Habitatrichtlijngebied (zoals bovenstaand gewijzigd) omdat het betreffende zeegebied en strand geen speciale betekenis hebben voor de vogelsoorten waarvoor het gebied was en is aangewezen (27 ha). De vogelkundige betekenis onderscheidt zich niet van aangrenzende gebieden die geen deel uitmaken van het Vogelrichtlijngebied.
- Ten westen en zuiden van het Zomerdorp is de grens gelijkgetrokken met die van het Habitatrichtlijngebied (zoals bovenstaand gewijzigd) omdat het dijktaalud geen betekenis heeft voor vogels (- 6,4 ha).

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van 104 ha, dat is aangewezen onder zowel de Vogelrichtlijn als de Habitatrichtlijn. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte, omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaarttechnische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura 2000-gebieden aangegeven. Dit geldt ook voor grensoverschrijdende gebieden in Duitsland en België. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden

kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden. In geval van buitenlandse gebieden betreft dit documentatie die door de betreffende deelstaten van Duitsland (Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen) en gewesten van België (Vlaanderen en Wallonië) zijn gepubliceerd.

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, tuinen, erven, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 is afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen, of bouwwerken geen gebouwen zijnde. **Gebouw:** elk bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk:** elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- **Erven** zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde, terreinen.
- **Tuinen** zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- **Verhardingen** (van kunstmatige aard) kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen en steenglooiingen. **Wegen** betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- **Hoofdspoorwegen** betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Conform artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Stb. 2004, 31) zal het definitieve aanwijzingsbesluit voor wat betreft de kadastrale percelen die geheel of gedeeltelijk binnen het aangewezen gebied zijn gelegen, in de kadastrale registratie als beperking worden ingeschreven. Kadastrale percelen die over een breedte van minder dan 5 meter overlappen met het aangewezen gebied worden geacht daarvan geen deel uit te maken. Dit betekent dat bij de definitieve aanwijzing aldaar de kadastrale lijn zal worden aangehouden. Hierbij wordt er vanuitgegaan dat de kadastrale lijn een betrouwbare grens vormt tussen verschillende terreintypen voortkomend uit verschillen in grondgebruik (bv. een wegberm langs een graslandperceel).

Met betrekking tot het grensverloop langs hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen indien

dergelijke wateren een ecologisch en/of waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige waterafhankelijke habitattypen en/ of leefgebieden van soorten.

- Waar de buitengrens van een (deelgebied van een) Habitatrichtlijngebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenkruinlijn (aan de gebiedszijde) tenzij het betreffende dijktaalud geen actuele of potentiële betekenis heeft voor de instandhouding van het gebied.
- In de overige gevallen waar de buitengrens samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk (aan de gebiedszijde).
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.

4. NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied. Wat betreft de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied wordt in paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en Habitatrichtlijnsoorten waarvoor het gebied is aangewezen. Paragraaf 4.2.3 vermeldt de vogelsoorten waarvoor het gebied onder de Vogelrichtlijn is aangewezen. Op alle vermelde habitattypen en soorten is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie hoofdstuk 5).

Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 vermeld welke selectiecriteria op het Habitatrichtlijngebied van toepassing zijn. Tenslotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I⁴)

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrichtlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid. In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarvoor de betreffende habitattypen zijn aangemeld. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting.

H1140 Bij eb droogvallende slibwadden en zandplaten
Verkorte naam Slik- en zandplaten

betreft het subtype:

H1140A Slik- en zandplaten (*getijdengebied*)

⁴ Bijlagen I en II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PB EG L 80, 21.3.2007, p. 15); prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid.

- H1310** Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende planten
Verkorte naam Zilte pionierbegroeiingen
 betreft het subtype:
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (*zeekraal*)
- H1320** Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*)
Verkorte naam Slijkgrasvelden
- H1330** Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)
Verkorte naam Schorren en zilte graslanden
 betreft de subtypen:
H1330A Schorren en zilte graslanden (*buitendijks*)
H1330B Schorren en zilte graslanden (*binnendijks*)
- H2120** Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* (“witte duinen”)
Verkorte naam Witte duinen
- H2130** *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (“grijze duinen”)
Verkorte naam Grijze duinen
 betreft het subtype:
H2130A *Grijze duinen (*kalkrijk*)
- H2160** Duinen met Hippophaë rhamnoides
Verkorte naam Duindoornstruwelen

4.2.2 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II⁴)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau. In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarvoor de betreffende soorten zijn aangemeld. Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze Nota van toelichting.

- H1014** Nauwe korfslak (*Vertigo angustior*)
H1166 Kamsalamander (*Triturus cristatus*)

4.2.3 Vogelrichtlijn: soorten (bijlage I en artikel 4.2)

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn⁵:

- A026** Kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*)

In bijlage B.4 zijn alle gebieden vermeld waarin de betreffende vogelsoorten zijn opgenomen. Wijzigingen ten opzichte van de aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (1996) zijn verklaard in bijlage B.2 van deze Nota van toelichting.

⁵ laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405

4.3 Habitatrictlijn: selectiecriteria

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)

Voor niet-prioritaire habitattypen zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de “vijf belangrijkste gebieden” geselecteerd. Voor habitattypen welke verdeeld zijn in subtypen, geldt een aantal van “drie belangrijkste gebieden” per subtype. Voor prioritaire habitattypen⁶ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden” en voor subtypen van prioritaire habitattypen een aantal van “vijf belangrijkste gebieden” per subtype. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. Voor enkele verspreid over het land voorkomende habitattypen, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd⁷. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van het habitatype. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding⁸ (zie ook bijlage B.3).

4.3.2 Soorten (bijlage II)

Voor niet-prioritaire soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrictlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de “vijf belangrijkste gebieden” geselecteerd. Voor prioritaire soorten⁶ geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden”. Voor enkele verspreid over het land voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd die voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd⁹. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding (zie ook bijlage B.3).

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in Habitatrictlijngebied

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied is bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De verspreiding van de betreffende habitattypen en soorten binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

Het habitatype slik- en zandplaten (*getijdengebied*) (H1140A) komt voor in Het Zwin, vooral ten zuidwesten van het Zomerdorp. Zilte pionierbegroeiingen (*zeekraal*) (H1310A) grenzen aan het vorige habitatype maar komt vooral voor ter hoogte van de Kievittepolder (*buitendijks*). Op de laatste plek bevinden zich ook schorren en zilte graslanden (*buitendijks*) (H1330A), een habitatype dat verder vooral aanwezig is tussen habitatype H1140A en de Internationale Weg. Op de laatste locatie komt ook het habitatype slijkgrasvelden (H1320) voor. Schorren en zilte graslanden bevinden zich in de Zwinweide. De buitenste duinenrij tussen Zwin en Cadzand bestaat uit habitatype Witte duinen (H2120) dat verder landinwaarts overgaat in *grijze duinen (*kalkrijk*) (H2130A) en duindoornstruwelen (H2160). Duindoornstruwelen zijn ook aanwezig in een lange strook langs de Internationale Dijk ter hoogte van het Zomerdorp.

⁶ In bijlagen I en II van de Habitatrictlijn en in dit besluit aangeduid met een sterretje.

⁷ Habitattypen waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: slijkgrasvelden (H1320) en ruigten en zomen, *moerasspirea* (H6430A) en ruigten en zomen, *droge bosranden* (H6430C).

⁸ De selectiecriteria zijn verder uitgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003).

⁹ Soorten waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: zeepriek (H1095), elft (H1102), zalm (1106), bittervoorn (H1134), kleine modderkruiper (H1149) en platte schijfhoren (H4056).

De nauwe korfslak (H1014) is verspreid aangetroffen in het gehele duingebied van Cadzand tot Zomerdorp en verder zuidelijk ook in ruige vegetatie op de Internationale Dijk. Een populatie van de kamsalamander (H1166) komt voor in de Kievittepolder en de Oudelandse polder.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau. Tevens is daarbij aangegeven welke habitattypen en/of soorten ten koste mogen gaan van andere habitattypen en soorten. Voor een beperkt aantal soorten en habitattypen zijn op basis van artikel 10a, derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 ‘complementaire doelen’ geformuleerd. Het betreft soorten en habitattypen die onder druk staan en waarvoor Nederland in Europees verband een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. Dit betekent dat aan een beperkt aantal Vogelrichtlijngebieden Habitatrichtlijndoelen zijn toegekend (en andersom) en dat aan een beperkt aantal Habitatrichtlijngebieden ‘ontwikkeldoelen’ zijn toegekend. Met behulp van deze complementaire doelen is de realisering van de landelijke doelen voldoende gewaarborgd. Deze doelen maken volwaardig onderdeel uit van de aanwijzingsbesluiten, maar de habitattypen en soorten worden niet aangemeld bij de Europese Commissie.

Voor de Natura 2000-gebieden zullen in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen worden uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en soorten.

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen¹⁰, op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, hun landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden, kernopgaven

¹⁰ Het Natura 2000-landschap van het gebied waarop dit besluit betrekking heeft, staat vermeld in paragraaf 3.2 van deze Nota van toelichting.

geformuleerd. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ('richting geven') en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument.

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrictlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur & functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrictlijn: habitattypen

H1140 Slik- en zandplaten

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit slik- en zandplaten, *getijdengebied* (subtype A).

Toelichting Het habitatype slik- en zandplaten vormt een grensoverschrijdend habitatype met het Vlaamse deel van dit gebied. In het Nederlandse deel komt het habitatype over ongeveer 10 hectare voor.

H1310 Zilte pionierbegroeiingen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A).

Toelichting Zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A) is aanwezig in het gebied. Het voorkomen, locatie en areaal, kan in ruimte en tijd variëren.

H1320 Slijkgrasvelden

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype slijkgrasvelden komt alleen sporadisch voor in een vorm met engels slijkgras. Behoud van dit habitatype is van belang voor de instandhouding van het habitatype schorren en zilte graslanden (H1330).

H1330 Schorren en zilte graslanden

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het Zwin is één van de twee gebieden in zuidwest-Nederland waar het habitatype schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) voorkomt op zandige bodem. Om die reden is behoud van de schorrbegroeiingen één van de belangrijkste opgaven voor het gebied. Daarnaast komt het

habitatype schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B) voor in de Kievittepolder en de Oudelandse polder.

H2120 Witte duinen

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting De kwaliteit van het habitatype witte duinen kan verbeterd worden door verstuing in de zeereep. Dit is mede van belang voor behoud of herstel van de kwaliteit van achtergelegen duingraslanden, kwelders en duinvalleien.

H2130 *Grijze duinen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A).

Toelichting Het habitatype grijze duinen komt slechts over een kleine oppervlakte in het gebied voor. Het betreft grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A). Behoud is van belang omdat duingraslanden zeldzaam zijn in het mondingsgebied van de Westerschelde.

H2160 Duindoornstruwelen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype duindoornstruwelen komt slechts over een kleine oppervlakte in het gebied voor. Voorkomen moet worden dat het type zich uitbreidt ten koste van het habitatype grijze duinen, *kalkrijk* (H2130A).

5.4 Habitatrictlijn: soorten

H1014 Nauwe korfslak

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De nauwe korfslak is recent op een aantal plaatsen aangetroffen in Zwin & Kievittepolder.

H1166 Kamsalamander

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het betreft hier een kleine, geïsoleerde populatie (de meest zuidwestelijk gelegen populatie). Behoud ervan is van belang met het oog op consolidering van het areaal van de soort. De Kamsalamander profiteert in het gebied van maatregelen die voor de boomkikker worden uitgevoerd.

5.5 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

A026 Kleine zilverreiger

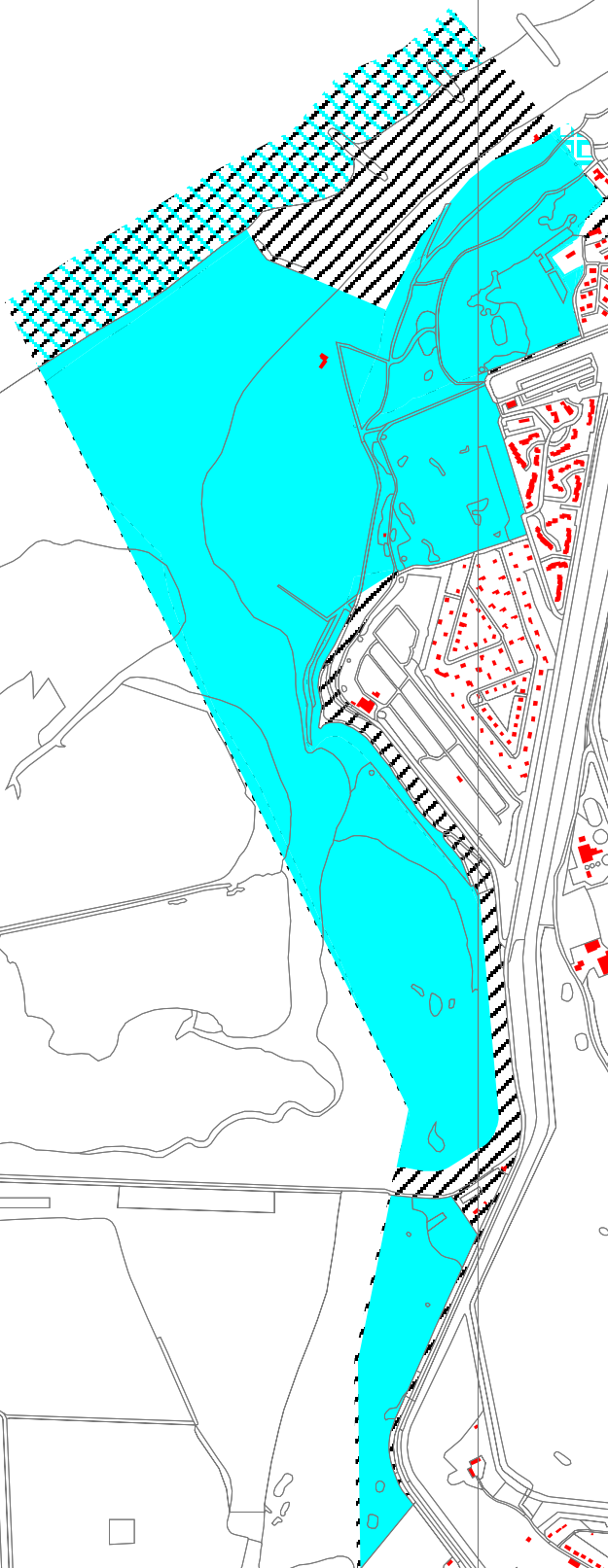
Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 9 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Aantallen kleine zilverreigers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft onder andere een functie als foerageergebied. Trendgegevens zijn niet beschikbaar. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

5.6 Beschermdenatuurmonumenten

Het Natura 2000-gebied omvat één of meer beschermdenatuurmonumenten (zie paragrafen 2.1 en 3.3). Ingevolge artikel 15a, derde lid, Natuurbeschermingswet 1998 heeft de Natura 2000-opgave voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit. Voor zover deze doelstellingen Natura 2000-waarden betreffen, maken deze deel uit van de in voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. Indien de doelstellingen geen Natura 2000-waarden betreffen, houden deze doelstellingen, zoals de bescherming van het natuurschoon, hun zelfstandige betekenis. In een aantal gevallen is het niet mogelijk om zowel de doelen die voortkomen uit de aanwijzing als beschermd natuurmonument als de Natura 2000-doelstellingen te bereiken (bijvoorbeeld omdat dat om tegenstrijdig beheer vraagt). In deze gevallen hebben de Natura 2000-doelen, voorrang om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen.

In een handreiking zal voor elk gebied expliciet worden toegelicht hoe de doelen (cq. natuurwetenschappelijke betekenis en landschappelijke waarden) van beschermdenatuurmonumenten en de Natura-2000 doelen zich tot elkaar verhouden. In het beheerplan zullen deze doelen, net als die van Natura 2000 in ruimte en tijd worden uitgewerkt. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis is toegestaan ten gunste van Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. De van rechtswege vervallen besluiten zijn ter informatie in een Appendix bij dit besluit gevoegd.

- Topografie 2005
- Bebouwing 2005
- VR vervallen
- Vogelrichtlijn 2006
- VR uitbreiding
- Naar Vlakte van de Raan

Toelichting op wijzigingen Natura 2000-waarden, op selectie als Habitatrictlijngebied en op toewijzing van instandhoudingsdoelstellingen

- B1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrictlijngebied (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)
- B2. Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van eerdere aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (paragraaf 4.2.3)
- B3. Toepassing selectiecriteria Habitatrictlijngebieden (paragraaf 4.3)
- B4. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B1. Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als habitatrictlijngebied

- In afwijking van de aanmelding als Habitatrictlijngebied is het gebied niet meer aangewezen voor de habitattypen embryonale duinen (H2110) en zilte pionierbegroeiingen, *zeevetmuur* (H1310B), omdat op basis van recente informatie blijkt dat de typen volgens de gehanteerde definitie niet voorkomen binnen de begrenzing van het gebied.
- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) is het gebied ook aangewezen voor het habitatype slik- en zandplaten, *getijdengebied* (H1140A). Het habitatype komt grensoverschrijdend voor, waarvan circa 10 hectare in het Nederlandse deel van dit gebied.
- In aanvulling op de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) is het gebied ook aangewezen voor de habitatsoort nauwe korfslak (H1014). De soort komt voor binnen de begrenzing van het gebied.

B2. Wijzigingen in vogelsoorten ten opzichte van eerdere aanwijzing als vogelrichtlijngebied

De vogelsoorten waarvoor het gebied in 1996 is aangewezen, betreffen een opsomming van vogelsoorten waaraan het gebied zijn natuurwetenschappelijke betekenis ontleend. Bij de aanwijzing van 49 Vogelrichtlijngebieden in 2000 is vastgesteld voor welke soorten op grond van artikel 4 van de Vogelrichtlijn een verplichting bestaat voor het treffen van speciale beschermingsmaatregelen in de vorm van de aanwijzing van gebieden (in de Richtlijn aangeduid als “speciale beschermingszones”)¹¹. Dit betreft in de eerste plaats 46 soorten die zijn opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn¹². Daarnaast zijn gebieden aangewezen voor 49 (andere) trekkende vogelsoorten zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Een gebied wordt slechts aangewezen voor de soorten waarvoor het gebied van landelijke betekenis is. Hiervan is in beginsel sprake indien het gebied minstens 1% van de landelijke broedpopulatie herbergt of minstens 0,1% van de biogeografische populatie geregeld in het gebied verblijft¹³. Deze werkwijze heeft voor de vogellijst van dit gebied de volgende consequenties:

- Van de oorspronkelijke aanwijzing zijn de volgende soorten gehandhaafd: kleine zilverreiger (A026).
- In vergelijking met de oorspronkelijke aanwijzing zijn 15 vogelsoorten van bijlage I (in de versie van februari 1997) niet meer opgenomen als broedvogel: aalscholver¹⁴ (A017), brandgans (A045), bruine kiekendief (A081), blauwe kiekendief (A082), slechtvalk (A103), kluut (A132), goudplevier (A140), kemphaan (A151), zwartkopmeeuw (A176), grote stern

¹¹ Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000), bijlage 1, Selectiecriteria en methode van begrenzing.

¹² De Nota van Antwoord (2000) vermeldt 43 soorten waarvoor gebieden zijn aangewezen. Sindsdien zijn twee soorten aan bijlage I toegevoegd waarvoor ook reeds gebieden waren aangewezen (Strandplevier en Dwergmeeuw). Tenslotte zullen ook voor de Dwerggans nog gebieden worden aangewezen.

¹³ SOVON & CBS 2005. Trends van vogelaantallen in het Nederlandse Natura 2000-netwerk. SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

¹⁴ Deze soort is na de oorspronkelijke aanwijzing van bijlage I van de Vogelrichtlijn verwijderd.

(A191), visdief (A193), noordse stern (A194), dwergstern (A195), velduil (A222) en blauwborst (A272), . De vermelding in het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit stamt uit de periode van voor 2000 waarin de gebiedselectie nog niet werd gebaseerd op aantalscriteria. Het gebied blijkt daaraan na toetsing aan telgegevens niet te voldoen is daarmee van onvoldoende betekenis voor de instandhouding van de broedpopulatie op landelijke schaal.

- Daarnaast zijn zeven andere trekvogelsoorten zoals bedoeld in artikel 4.2 niet meer opgenomen vergeleken met de oorspronkelijke aanwijzing: kolgans (A041), bergeend (A048), smient (A050), wulp (A160), tureluur (A162), roodborsttapuit (A276) en tapuit (A277). Deze soorten zijn verwijderd, omdat de opname in het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit uit de periode van voor 2000 stamt waarin de gebiedselectie nog niet werd gebaseerd op aantalscriteria. Het gebied blijkt daaraan na toetsing aan telgegevens niet te voldoen is daarmee van onvoldoende betekenis voor de instandhouding op landelijke schaal.
- In vergelijking met de oorspronkelijke aanwijzing zijn de volgende vogelsoorten niet meer opgenomen, omdat deze soorten niet behoren tot de soorten waarvoor Vogelrichtlijngebieden worden aangewezen conform de in 2000 geformuleerde beleidslijn (zie boven): wiewaal, grote lijster, grote bonte specht, smelleken, ransuil, strandleeuwerik, frater, sneeuwgorst, grauwe gorst, nachtegaal, grasmus, sprinkhaanrietzanger, heggemus, graspieper, veldleeuwerik, kokmeeuw, regenwulp, zilvermeeuw, stormmeeuw en grote mantelmeeuw.

B3. Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden

H2120 Witte duinen

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn voor dit habitatype de volgende vijf gebieden geselecteerd: Waddenzee (001), Duinen Terschelling (004), Duinen Ameland (005), Duinen Schiermonnikoog (006) en Duinen Goeree & Kwade Hoek (101). Tengevolge van herbegrenzing binnen het Waddengebied en het beschikbaar komen van meer kwantitatieve gegevens voldoen de volgende gebieden aan het criterium van “belangrijkste gebieden”: Duinen en Lage land Texel (002), Duinen Terschelling (004), Duinen Ameland (005), Noordhollands Duinreservaat (87) en Kop van Schouwen (117). Deze gebieden herbergen meer dan 100 ha van dit habitatype. Zwin & Kievittepolder (123) kan hieraan als grensoverschrijdend gebied worden toegevoegd. Het gebied grenst aan het door Vlaanderen aangemelde “SBZ Duinen inclusief IJzermonding en Zwin” (420 ha) met onder meer dit habitatype¹⁵.

B4. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen

De hier vermelde gebiedsdoelen van de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve besluiten op het moment van vaststelling van onderhavig besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten worden beschouwd als ‘indicatieve’ opgaven en kunnen nog aan verandering onderhevig zijn.

In dit onderdeel wordt voor ieder habitatype, habitatsoort, broedvogelsoort en niet-broedvogelsoort waarvoor onderhavig gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De niet-broedvogelsoorten waarvoor zowel landelijk als in alle gebieden een behoudsopgave is gesteld zijn samengevat in één tabel. Waar in de vogeltabellen wordt geschreven A...b betreft het een broedvogel en waar wordt geschreven A...n betreft het een niet-broedvogel. Regels in cursief betreffen complementaire doelen (toelichting in Natura 2000 Doelendocument, paragraaf 3.3).

¹⁵ Het Vlaamse gebied “omvat alle interessante duingebieden aan onze kust, [...], het Zwin en enkele binnenduinen. [...] Bepalend voor deze verscheidenheid zijn de overgangen van strand (met lokaal voorduinen) over kalkrijke en meer kalkarme duinen tot polder, zoutwaterslikken en –schorren [...]” (Belgisch Staatsblad 172 (2202), p. 35238)

Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding (Svl) van betreffende habitatype of (vogel)soort genoemd. Indien de landelijke doelstelling van betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd. Indien de instandhoudingsdoelstelling van onderhavig gebied afwijkt van de landelijke doelstelling dan is dit nader gemotiveerd.

4.1 Habitatrictlijn: habitattypen

Habitatype H1140A - Slik- en zandplaten (<i>getijdengebied</i>)				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit				
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	doel toegevoegd ¹⁶
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	besluit
113	Voordelta	behoud	behoud	besluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding voor het habitatype slik- en zandplaten, *getijdengebied* (subtype A) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk 'gunstig' en 'matig ongunstig'. De gebiedsdoelstelling voor het gebied Zwin & Kievittepolder wijkt op het aspect kwaliteit af van de landelijke doelstelling. Mogelijkheden voor het verbeteren van de kwaliteit zijn naar verwachting gering.

Habitatype H1310A - Zilte pionierbegroeiingen (<i>zeekraal</i>)				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	behoud	ontwerpbesluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	ontwerpbesluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	besluit
113	Voordelta	behoud	behoud	besluit
115	Grevelingen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
118	Oosterschelde	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
121	Yerseke en Kapelse Moer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk 'matig ongunstig' en 'gunstig'¹⁷. De gebiedsdoelstelling voor het gebied Zwin & Kievittepolder wijkt op het aspect oppervlakte af van de landelijke doelstelling. Uitbreiding van de oppervlakte wordt in andere gebieden geselecteerd, waar het habitatype sterk in oppervlakte is achteruitgegaan.

¹⁶ Overeenkomstig met eerdere vermelding in aanwijzingsbesluit 101 Duinen Goeree & Kwade Hoek.

¹⁷ In het Natura 2000 doelendocument 2006 zijn deze twee beoordelingen abusievelijk verwisseld.

Habitatype H1320 Slijkgrasvelden				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en behoud kwaliteit ^a				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	behoud	ontwerpbesluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	besluit
113	Voordelta	behoud	behoud	besluit
118	Oosterschelde	behoud	geen	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saefthinghe	behoud	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) In een deel van de gebieden mag het areaal afnemen ten gunste van het habitatype H1310A.

De staat van instandhouding van het habitatype slijkgrasvelden is op het aspect kwaliteit beoordeeld als 'zeer ongunstig' door het geheel of vrijwel geheel verdwenen zijn van de voor het habitatype karakteristieke soort klein slijkgras. Daarvan komen geen goed ontwikkelde vormen meer voor. Het habitatype komt wel veel voor in matige vorm met Engels slijkgras. Deze matige vorm ontstaat vaak op plekken waar kwelders eroderen. Daarom mag in een deel van de gebieden het areaal afnemen ten gunste van het habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (H1310A). Herstel van de kwaliteit van de door klein slijkgras gedomineerde vormen van het habitatype wordt op dit moment niet als haalbaar gezien. Daarom zijn er geen doelen voor verbetering kwaliteit gesteld.

Habitatype H1330A - Schorren en zilte graslanden (<i>buitendijks</i>)				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	behoud	behoud	ontwerpbesluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	besluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	ontwerpbesluit
113	Voordelta	behoud	behoud	besluit
118	Oosterschelde	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saefthinghe	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding voor het habitatype schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) is op het aspect kwaliteit beoordeeld als 'matig ongunstig'.

De doelstelling voor het gebied Zwin & Kievittepolder sluit aan bij de landelijke doelstelling.

Habitatype H1330B - Schorren en zilte graslanden (<i>binnendijks</i>)				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
091	Polder Westzaan	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
115	Grevelingen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
118	Oosterschelde	uitbreiding	behoud	ontwerpbesluit
121	Yerseke & Kapelse Moer	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saefthinghe	behoud	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit
124	Groote Gat	geen	geen	ontwerpbesluit

(a) Achteruitgang in oppervlakte van habitatype schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B) ten gunste van habitatype schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) is toegestaan.

De staat van instandhouding van het habitatype schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk ‘gunstig’ en ‘matig ongunstig’. De doelstelling voor het gebied Zwin & Kievittepolder sluit aan bij de landelijke doelstelling.

Habitatype H2120 Witte duinen				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit^a				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	behoud	ontwerpbesluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	ontwerpbesluit
084	Duinen Den Helder - Callantsoog	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
085	Zwanenwater & Pettemerduinen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
086	Schoolse Duinen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
096	Coepelduynen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
097	Meijndel & Berkheide	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
099	Solleveld & Kapittelduinen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
100	Voornes Duin	behoud	behoud	besluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	besluit
116	Kop van Schouwen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
117	Manteling van Walcheren	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	verbetering	ontwerpbesluit

(a) Verbetering kwaliteit wordt vooral nagestreefd in de duinen van de vastlandskust en het Deltagebied.

De staat van instandhouding voor het habitatype witte duinen is op het aspect kwaliteit beoordeeld als ‘matig ongunstig’.

De doelstelling voor het gebied Zwin & Kievittepolder sluit aan bij de landelijke doelstelling.

Habitatype H2130A Grijze duinen (<i>kalkrijk</i>)				
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
096	Coepelduynen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
097	Meijndel & Berkheide	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
098	Westduinpark & Wapendal	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
099	Solleveld & Kapittelduinen	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
100	Voornes Duin	uitbreiding	verbetering	besluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	uitbreiding	verbetering	besluit
116	Kop van Schouwen	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding voor het habitatype grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A) is op de aspecten oppervlakte en kwaliteit beoordeeld als respectievelijk ‘matig ongunstig’ en ‘zeer ongunstig’. Afwijkend van de landelijke doelstelling is voor gebieden met een relatief geringe

bijdrage aan deze landelijke doelstelling gekozen voor een behoudsdoelstelling, hieronder valt het gebied Zwin & Kievittepolder.

Habitatype H2160 - Duindoornstruwelen				
Landelijke doelstelling: behoud^a oppervlakte en behoud kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	behoud	ontwerpbesluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	ontwerpbesluit
005	Duinen Ameland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
084	Duinen Den Helder en Callantsoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
086	Schoorlse Duinen	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
096	Coepelduynen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
097	Meijndel & Berkheide	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
098	Westduinpark & Wapendal	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
099	Solleveld & Kapittelduinen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
100	Voornes Duin	behoud ^a	behoud	besluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud ^a	behoud	besluit
115	Grevelingen	behoud	behoud	ontwerpbesluit
116	Kop van Schouwen	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
117	Manteling van Walcheren	behoud ^a	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte is toegestaan ten gunste van uitbreiding oppervlakte van habitattypen grijze duinen (*H2130), vochtige duinvalleien (H2190) of duinbossen (H2180), mits de totale oppervlakte van goed ontwikkelde vormen niet afneemt. Afhankelijk van het voorkomen in de gebieden zullen 1 of meerdere van de begunstigde habitattypen (*H2130, H2180 of H2190) in de 'ten gunste' formulering van betreffende gebieden zijn opgenomen.

De staat van instandhouding voor het habitatype duindoornstruwelen is beoordeeld als 'gunstig'. De gebiedsdoelen zijn in overeenstemming met de landelijke doelstelling.

Habitatype H1320 Slijkgrasvelden				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en behoud kwaliteit^a				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	behoud	ontwerpbesluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	besluit
113	Voordelta	behoud	behoud	besluit
118	Oosterschelde	behoud	geen	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) In een deel van de gebieden mag het areaal afnemen ten gunste van het habitatype H1310A.

De staat van instandhouding van het habitatype slijkgrasvelden is op het aspect kwaliteit beoordeeld als 'zeer ongunstig' door het geheel of vrijwel geheel verdwenen zijn van de voor het habitatype karakteristieke soort klein slijkgras. Daarvan komen geen goed ontwikkelde vormen meer voor. Het habitatype komt wel veel voor in matige vorm met Engels slijkgras. Deze matige vorm ontstaat vaak op plekken waar kwelders eroderen. Daarom mag in een deel van de gebieden het areaal afnemen ten gunste van het habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (H1310A). Herstel van de kwaliteit van de door klein slijkgras gedomineerde vormen van het habitatype wordt op dit moment niet als haalbaar gezien. Daarom zijn er geen doelen voor verbetering kwaliteit gesteld.

Habitatype H1330A - Schorren en zilte graslanden (<i>buitendijks</i>)				
Landelijke doelstelling: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit				
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Besluit
001	Waddenzee	behoud	verbetering	ontwerpbesluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	ontwerpbesluit
003	Duinen Vlieland	behoud	behoud	ontwerpbesluit
004	Duinen Terschelling	behoud	behoud	ontwerpbesluit
006	Duinen Schiermonnikoog	behoud	behoud	ontwerpbesluit
007	Noordzeekustzone	behoud	behoud	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	behoud	behoud	ontwerpbesluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	besluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	ontwerpbesluit
113	Voordelta	behoud	behoud	besluit
118	Oosterschelde	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	uitbreiding	verbetering	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding voor het habitatype schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) is op het aspect kwaliteit beoordeeld als ‘matig ongunstig’. De gebiedsdoelstelling wijkt af van de landelijke doelstelling. In de andere gebieden is het habitatype reeds in goede kwaliteit aanwezig (dus behoud voldoende)

4.2. Habitatrichtlijn: soorten

H1014 – Nauwe korfslak					
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied ten behoeve van behoud populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
087	Noordhollands Duinreservaat	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
088	Kennemerland-Zuid	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
097	Meijendel & Berkheide	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
099	Solleveld & Kapittelduinen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
100	Voornes Duin	behoud	behoud	behoud	besluit
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek	behoud	behoud	behoud	besluit
116	Kop van Schouwen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
117	Manteling van Walcheren	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
154	Geleenbeekdal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de nauwe korfslak is op het aspect populatie onbekend. Op het aspect leefgebied is de staat van instandhouding beoordeeld als ‘matig ongunstig’¹⁸. De doelstelling voor het gebied Zwin & Kievittepolder sluit aan bij de landelijke doelstelling.

¹⁸ De beschreven ‘staat van instandhouding’ wijkt af van de ‘staat van instandhouding’ zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006). Zie het Natura 2000 profielendocument (2008) voor een nadere uitleg.

H1166 - Kamsalamander					
Landelijke doelstelling: uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied ten behoeve van uitbreiding van de populatie					
Gebied nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
025	Drentsche Aa-gebied	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	concept-ontwerp
027	Drents-Friese Wold & Leggelderveld	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
029	Havelte-Oost	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
030	Dwingelderveld	uitbreiding	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
038	Uiterwaarden IJssel	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
041	Boetelerveld	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
042	Sallandse Heuvelrug	uitbreiding	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
045	Springendal & Dal van de Mosbeek	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
047	Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek	uitbreiding	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
050	Landgoederen Oldenzaal	uitbreiding	behoud	uitbreiding	ontwerpbesluit
053	Buurserzand & Haaksbergerveen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
054	Witte Veen	behoud	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
055	Aamsveen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
057	Veluwe	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
058	Landgoederen Brummen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
061	Korenburgerveen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	concept-ontwerp
062	Willinks Weust	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
063	Bekendelle	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
064	Woodse Veen	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
066	<i>Uiterwaarden Neder-Rijn</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>behoud</i>	<i>ontwerpbesluit</i>
067	Gelderse Poort	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
068	Uiterwaarden Waal	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
070	Zuider Lingedijk & Diefdijk-Zuid	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	concept-ontwerp
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
082	Uiterwaarden Lek	behoud	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
123	Zwin & Kievittepolder	uitbreiding	verbetering	behoud	ontwerpbesluit
128	Brabantse Wal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
141	Oeffelter Meent	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
149	Meinweg	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	ontwerpbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
155	Brunsummerheide	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
156	Bemelerberg & Schiepersberg	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
157	Geuldal	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

De staat van instandhouding van de kamsalamander is beoordeeld als 'matig ongunstig'. De doelstelling voor het gebied Zwin & Kievittepolder wijkt op het aspect van populatie af van de landelijke doelstelling omdat uitbreiding van de populatie hier niet reëel is. De verbetering van de kwaliteit van het leefgebied bestaat hier uit verbeteren van de relatie met de omgeving.

4.3. Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

<i>Niet-broedvogelsoorten</i>			
Landelijke doelstelling: behoud omvang en behoud kwaliteit leefgebied			
Vogelsoort	Aantal gebieden	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A026 Kleine zilverreiger	5	behoud	behoud

De staat van instandhouding van bovenstaande niet-broedvogelsoort is beoordeeld als 'gunstig'. Alle gebiedsdoelen van bovenstaande soort sluiten aan bij de landelijke doelstelling.

6 JAN. 1975

DE STAATSSECRETARIS VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK

Overwegende, dat de hierna kadastraal omschreven percelen, deel uitmakende van de zogenoemde Kievittepolder, van algemeen belang zijn zowel uit een oogpunt van natuurschoon als om hun natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien op tweërlei grond een natuurmonument zijn in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat dit natuurmonument een enigszins golvend, zandig duingebied en duinweidegebied vormt, waarin enkele vochtige tot drassige terreingedeelten voorkomen;

dat als gevolg van de geomorfologische structuur en het lokaal aanwezige reliëf, alsmede van het vóórkomen van zoute kwel een verscheidenheid in milieus is ontstaan welke geleid heeft tot een belangwekkende schakering in de vegetatie, waarin zowel plantesoorten voorkomen, kenmerkend voor zeeduinvegetaties en de vegetaties van duinweidegebieden, als tal van in het brakke milieu thuishorende plantesoorten;

dat zich hieronder zeldzame soorten bevinden zoals ruwe klaver en harlekijnorchis;

dat het natuurmonument door de aanwezigheid van dicht struweel een broedgebied vormt voor tal van vogelsoorten, waaronder enige zeldzame en minder algemeen voorkomende soorten, en dat het tevens een fourageergebied vormt voor roofvogels en zangvogels op hun trek;

dat het natuurmonument de vindplaats is van enkele kever-, wants- en vlindersoorten die voorzover bekend elders in ons land nauwelijks of niet voorkomen;

dat het bovendien de meest noordwestelijke vindplaats van de boomkikker op het vasteland van Europa is;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen de hiervoren genoemde biologische waarden maar ook de geomorfologische structuur in de opbouw van de bodem, de in het algemeen voor de avifauna noodzakelijke rust en het bestaande bodemgebruik;

Overwegende tenslotte, dat de bescherming van dit natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gelet op artikel 7 en artikel 9, zevende lid, van de Natuurbeschermingswet;

Gezien de beschikking van 7 januari 1974, NBOR/S-6325, houdende het besluit dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van de in die beschikking aangeduide percelen, deel uitmakende van de zogenoemde Kievittepolder;

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Zeeland ingezonden en van hun beschouwingen vergezeldde schrifturen, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;

B E S L U I T :

Aangewezen worden als beschermd natuurmonument de percelen, kadastraal bekend gemeente Cadzand, sectie E, nrs. 1384, 1474, 1475, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1664, 1665, 1666, 1875(ged.) en 2184(ged.), een en ander zoals aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart en deel uitmakende van de zogenoemde Kievittepolder.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

De Staatssecretaris voornoemd,

(W. Meijer).

TOELICHTING

Ten westen van de uitwateringssluis te Cadzand ligt een duinterrein dat weliswaar aansluit aan het Zwin, maar dat toch door zijn specifieke natuurwetenschappelijke betekenis als een zelfstandige eenheid kan worden beschouwd. Het maakt deel uit van de Kievittepolder en is een enigszins golvend zandig duingebied en duinweidegebied met veel struweel en enkele vochtige plaatsen. Dit gedeelte van de Kievittepolder vormt het nagenoeg enige overgebleven gave vroongrondengebied in Zeeuws-Vlaanderen. Een bijzonderheid van dit gebied is het vòòrkomen van zoute kwel, hetgeen een zeldzaam verschijnsel is aangezien vroongronden in de meeste gevallen zo ver van de kust liggen dat geen directe invloed van de zee mogelijk is.

In verband met de geomorfologische structuur en het bodemreliëf, ontstaan door uitstuiving van de oude duinen en de aanwezigheid van zoute kwel, is een verscheidenheid aan milieus ontstaan, welke geleid heeft tot een schakering in de vegetatie. In de duinrand worden onder meer de kleine hoornbloem en de - zeldzame - kleine ruit aangetroffen.

Langs de duinrand heeft zich een fraai struweel ontwikkeld waarin onder andere duindoorn en egelantier voorkomen. Meer naar binnen ligt het enigszins golvend zandig weidegebied met enige struiken. In dit gedeelte zijn planten als aardbeiklaver, rolklaver, duizendguldenkruid en de zeer zeldzame ruwe klaver aanwezig. Op een drassig gedeelte komt tevens de harlekijnorchis voor.

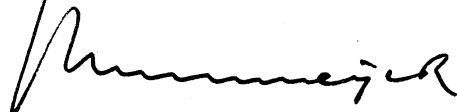
De ornithologische betekenis van dit deel van de Kievittepolder is aanzienlijk en houdt verband met de aanwezigheid van een groot aantal broedvogels, zoals wielewaal, grote lijster, tapuit, nachtegaal, grauwe klauwier. Ook als fourageergebied van een groot aantal vogelsoorten is het gebied van betekenis.

Van herpetologisch oogpunt uit gezien is het natuurmonument van bijzondere waarde door de aanwezigheid van de boomkikker, waarvan de Kievittepolder de meest noordwestelijke vindplaats op het vaste land van Europa is.

Voorts komen in het natuurmonument enkele kever-, wants- en vlindersoorten voor, die elders in ons land niet of zeer sporadisch worden aangetroffen.

De grens van het gebied, waarop de aanwijzing als beschermd natuurmonument betrekking heeft, wordt in het zuiden gevormd door de teen van de Noorddijk. Aan de west- en noordzijde grenst het natuurmonument aan gebied dat aan de Staat toebehoort. Bij de begrenzing aan de oostzijde is rekening gehouden met bestaande bebouwing.

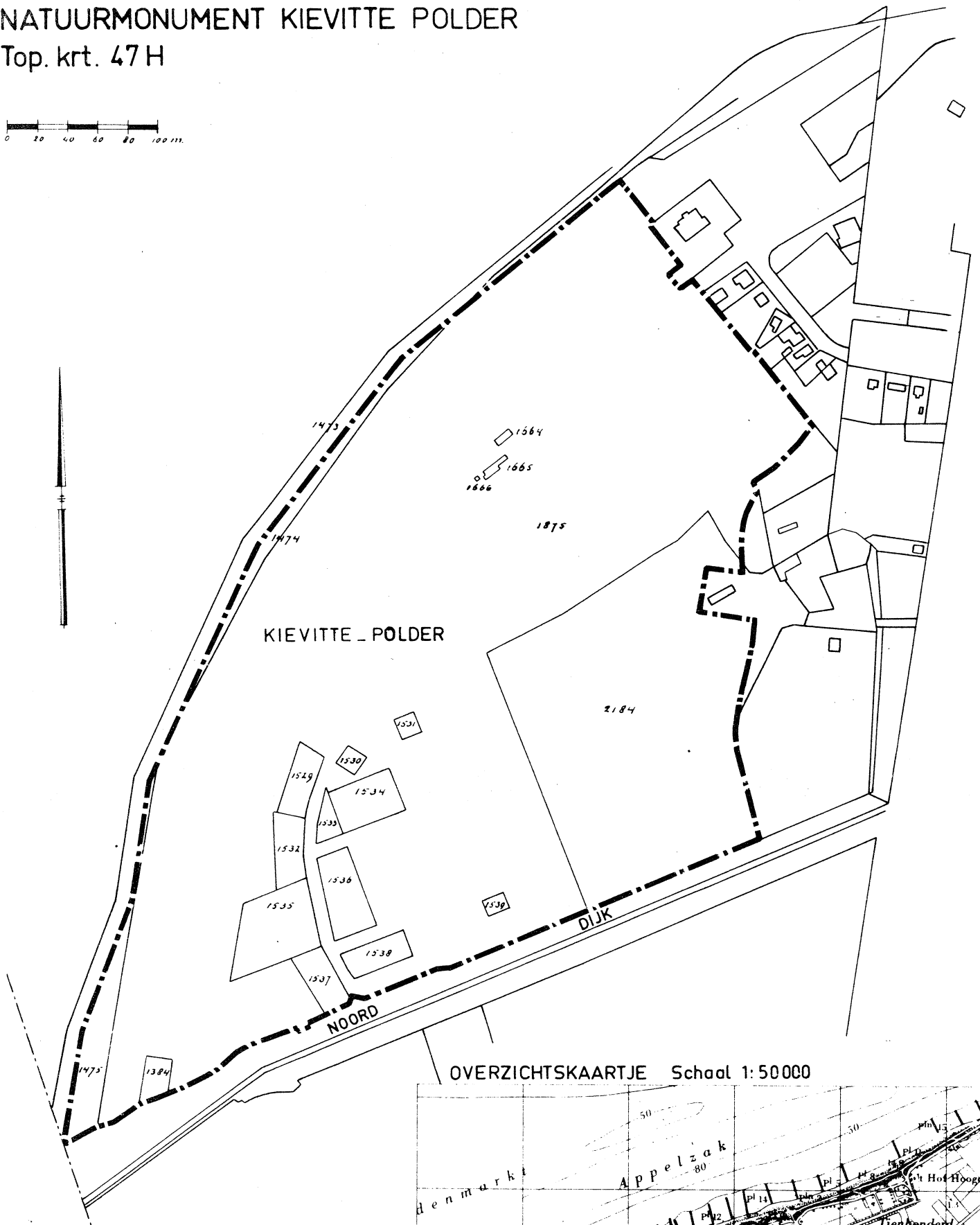
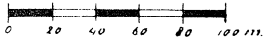
De Staatssecretaris van Cultuur,
Recreatie en Maatschappelijk Werk,

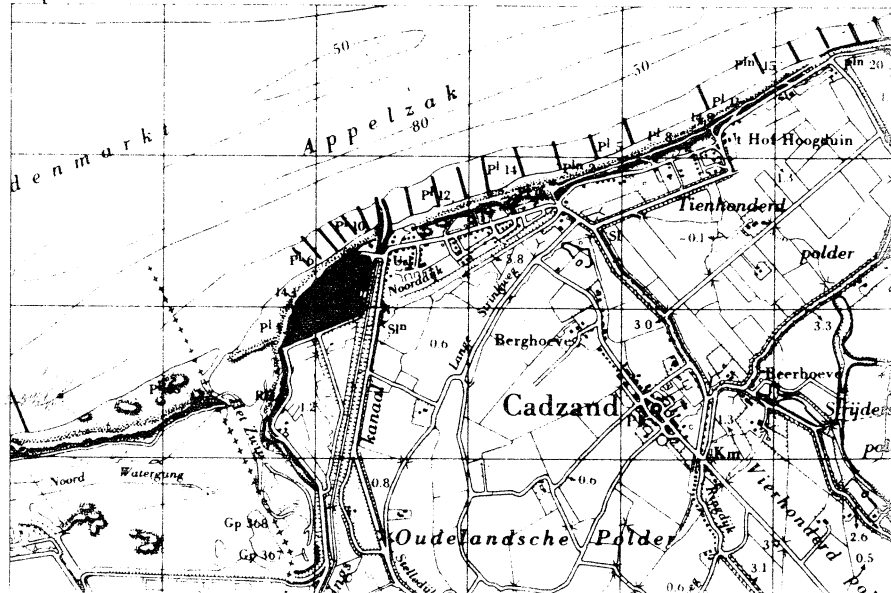
(W. Meijer).

NATUURMONUMENT KIEVITTE POLDER

Top. krt. 47 H

OVERZICHTSKAARTJE Schaal 1:50000

--- AAN TE WIJZEN ALS NATUURMONUMENT